

עמדת קריאה - סקירת ספרים חדשים

כתב וערך: שבתאי מגר

מסע הגיבורה מסע האישה אל עצמיותה במיתוסים, במעגל החיים ובתרפיה

רות נצר. הוצאת מודן, 2019. 523 עמ' כולל מקורות, מונחים ומפתח

לספר אופי של סקירה, של מסמך מיתי היסטורי, של מסע הבנה פסיכולוגי ומסע אומנות ותרבות. הוא מציג עושר עצום של יצירות תרבות ואומנות. דרך סיור במקורות הרבים נרקמים הרעיונות והתודעה מתמלאת עוד ועוד בתמונות ובתחושות ויוצרת התייחסות והבנה לנושא.

אנשי המקצועות הטיפוליים, גברים ונשים, מוזמנים להכיר את הפחד הארכיטיפי מהנשי, להיחשף למקורות הפחד ולמקורות העוצמה הנשית, לעמוד מולם, להלך בהם, ולהעניק מהם לעצמם ולבני שיחם.

הספר מציג רקע להתפתחות האיכויות הנשיות, מעניק עומק וידע פסיכולוגי להבנת תהליכים, מציע משמעויות לשלבים בהתפתחות הנפשית ונקודות ציון להתמקמות האישה בעולם ובחברה, ולדימויה בעיני עצמה. הידע מוצג באופן סיפורי, קולח, עובר מתקופה לתקופה, ממצב למצב, מציג תופעות וסיפורים, אגדות ועובדות ברצף סוחף.

פרקים רבים עוסקים בנחיתותה של האישה וחייה בצל העולם הגברי לאורך הדורות, ובאותה מסכת נסקרות ונלמדות חוכמת הנשיות, כוח ההישרדות והיצירתיות שבה, והגאווה הטמונה בקיומה של התודעה הנשית המפוארת והמורכבת.

מסע הגיבורה מתחיל במסע האישי של המחברת, רות נצר. קוראת שתצטרף לספר הזה קרוב לוודאי תשחזר את מסעותיה, תלמד על מסעות והרפתקאות של נשים גיבורות, ותמצא בהם גילויים על מסעה שלה; סביר להניח שגם הקוראת תרגיש גיבורה. ונכון הדבר גם לגבי קוראים גברים, שימצאו גבורה בעצמם, בחלקים שונים בהם, ויצאו למסעות נשיים דרך עיניים גבריות.

הספר נושא את הקוראים אל מפגש עם רוח האישה הקדמונית - והממשית - והאמצית, אל הכוחות הגלומים בה, ואל המושג המהותי שבשורשה. הקריאה תישא אל תרבויות שונות, אל יצירות ספרות ואומנות, ואל הטבע העמוק בלב הנשיות.

האישה מתגלה ונלמדת כרבת פנים וכוחות: האישה כאיום, האישה כאלה - אדירה, שולטת, האישה כעוצמה, האישה כבוגדנית, חלקלקה ומפתה, האישה כמנחמת, מזינה, תומכת ומבינה, האישה כנחותה, כמנוצלת, מקופחת, מודרת ופגיעה, האישה כסמל התשווקה, כמקור עינוגים, האישה כחוכמה, מתוחכמת, האישה כהפכפכה, רבת פנים ומצבי רוח, האישה כחפץ, האישה כסוד, האישה כמסכסכת ומחריבה, האישה כמשלימה ומפייסת, האישה כיופי, האישה ככישוף.

חרדת האינטימיות

סמדר גונן. הוצאת רסלינג, 2019. 182 עמ'

אינטימיות היא הוויה רגישה, מופשטת, חמקמקה, אישית ופרטית. כיצד ניתן לחלוק בה באופן שתיפגש עם האינטימיות של הזולת, לא-אני, ותיצור מרחב ותחושה ודאית, הדדית ומתקיימת מתוך עצמה? הסברים על אינטימיות ותיאורים של מאפייניה, כפי שהם מוצגים בספר, נקלטים, מחלחלים ומופנמים, ואט-אט יוצרים תמונת התרשמות וחוויה שעוזרת

במה עוזרים לנו הסברים על מהותה של אינטימיות? האם הם מקדמים אותנו להבנה חדשה של עצמנו או של דרכנו במבוכי הקשר הזוגי? במה בכלל מילים והסברים מסייעים לנו להבנת העולם ולתפקוד בו? והאם כשמדובר באינטימיות יש בכוחנו להיות מושפעים מן הנאמר ולהניע בתוכנו גל חדש, שונה מהשגור והמוכר לנו?

שבתאי מגר הוא פסיכולוג ייעוצי-תעסוקתי מומחה. בעל קליניקה פרטית. משורר. מנחה ומנחה קבוצות וסדנאות כתיבה. מלמד באוניברסיטת בר-אילן בתוכנית מ"א לייעוץ ארגוני.

את הפסיפס המגוון הזה מנסה סמדר גונן להכיל, לתאר ולפענח. דרך המפגש עם האינטימיות אנחנו עשויים להכיר יותר את עצמנו, ומכאן גם לפגוש את האחרים וגם להציע להם לנוע בשביליה ובמרחביה בחיים.

נימת הכתיבה היא אישית, משתפת, סקרנית, נובעת כמו מתוך החשיבה והניסיון להבין מה צופנת בחובה האינטימיות, במה כוחה וסגולותיה, ובדרך גם פוגשת בקשיים בהשגתה וביצירתה.

הקריאה בספר ריתקה ומשכה והובילה אותי לניסיון ניסוח הגדרה משלי: אינטימיות היא אותו קו ענוג שעובר ונמתח בין שניים, שהחליטו בתוך עצמם, בלי דעת לפעמים, באופן הדדי, כמעט מיסטי, שהם רוצים זה בזה, להכיר, לשהות, לגעת ולהינות. הקו נובע משניהם, חודר לשניהם ומחבר אותם בהבנה פנימית עמוקה לאותו רגש קרוב שרק הם חווים.

להכיל את המושג "אינטימיות", לקלוט את רוחו ולבחון את העצמי האינטימי לאורו. לאנשי הטיפול עשויה התמונה לתרום בניסוח שאלות לגבי מהות האינטימיות ולגבי מהותה בחוויה האישית הפרטית של מטופלים, וללמוד את אפיוניה ואת נחיצותה עבורם.

הספר מציג תגובות רגשיות ותופעות התנהגותיות שאינטימיות מעוררת או יכולה לעורר. אינטימיות מוצגת כשדה רגיש שמחולל תגובות שרשרת הקשורות לפחדים ולהתניות מוקדמות. מרוב שאינטימיות היא מושא נשאף, מערבת תפיסתה כוחות של דימוי עצמי, של כמיהות ושל ציפיות, והיא מעלה תגובות עוצמתיות הקשורות לתפיסת המסוגלות להיכנס לאינטימיות, לשהות בה או ליצור אותה, כשמנגד עולות רגשיות שגורמות לפרט להחליט להימנע ולהתרחק מאינטימיות, או לשבש אותה.

נפרדנו כך על החלטה של נשים וגברים ליזום גירושין

יעל הרשקוביץ. הוצאת רסלינג, 2019. 163 עמ', כולל מקורות והערות

החיים בהתהוותם בעת משבר הזוגיות, וחושפים בפנינו מה עובר על האנשים בזמן המשבר ובעקבותיו. אפשר ללמוד על הקושי הרב שבו נתונים בני זוג ועל הבדידות שכל אחד מהם חווה כנגד הזוגיות ובתוכה, כאשר היא משנה את פניה ואופייה והופכת מגורם מוכר, יציב וידידותי (בחלק מהמקרים) למציאות מנוכרת, זרה ומאיימת, הדורשת כלים חדשים להבנה ולהתמודדות. הסיפורים האישיים מציגים את עוצמתה הרבה של תחושת הפסקת האהבה ואת עוצמת הצורך להשתחרר מקשר שבהדרגה, או בבת אחת, הפך למעיק. מתוארים תהליכים שנמשכים זמן רב עד שההכרה מתארגנת ומתייצבת להחלטה ליזום צעד כה משמעותי בחיי משפחה, והשפעתה החזקה על התפתחותו של היחיד, גבר ואישה, בעקבותיה.

עד כמה ימצא הקורא את עצמו בטקסטים הוא אחד ממאפייניו הבולטים והמושכים של ספר. גם ספר עיוני, מלבד הידע שהוא מוסר, כוחו נמדד בכישרונו לחבר את הקורא לחייו שלו, להניע את רגשותיו ולעורר בו מחשבות על עצמו.

"נפרדנו כך" מציג מסגרת תאורטית ומפרט שלבים ושיקולים במסכת שעוברים בני זוג בדרכם אל גירושין ופירוק הזוגיות. הוא מספק תמונה שיכולה להעניק לקורא הבנה לגבי מצבו ולגבי תחושותיו, במיוחד אם הוא נמצא בתהליך לקראת גירושין, או שהוא כבר במעמד של גרוש או גרושה.

אנשי מקצוע, בין אם חוו גירושין וגם אם לא, ימצאו כאן מניעים ומהלכים בקבלת החלטות, שמקורם בחשיבה רציונלית או ברגש ובאינטואיציה, וילמדו גם כיצד האי-רציונלי מכתוב החלטות. הידע התאורטי מסביר תופעות; לציוד הסיפורים האישיים של 13 גברים ו-13 נשים מפנים מבט אל

פנייה לקוראים

מי קורא את המדור? אשמח לקבל תגובות ומבטי קוראים על חוויית הקריאה, ומשוב על אופי הסקירות ועל סגנון הכתיבה. ואני מזמין הצעות ורעיונות לסוגי הספרים שאתם מעוניינים להכיר ולקרוא.

תודה,
שבטאי